

Na osnovu člana 16.stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici održanoj dana 12.06.2014. godine d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Utvrđuje se Informacija o stanju prikupljanja i deponovanja otpada na području Zeničko-dobojskog kantona i odvozu na regionalnu deponiju „Mošćanica“.

II.

Informacija iz tačke I ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Broj: 02-_____/14.
Datum, 12.06.2014. godine
Zenica

Munib Husejnagić, dipl.ing.maš.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za prostorno uređenje,
promet i komunikacije i zaštitu okoline,
1x Stručna služba Skupštine,
1x a/a.

I N F O R M A C I J A

**O STANJU PRIKUPLJANJA I DEPONOVANJA OTPADA NA PODRUČJU ZDK I
ODVOZU NA REGIONALNU DEPONIJU MOŠĆANICA**

Maj, 2014. godine

UVOD

Prema članu članu 9. Zakona o upravljanju otpadom (Službene novine Federacije BiH“ broj:33/03) Plan upravljanja otpadom je zakonska obaveza svakog kantona i predstavlja dokument koji je obavezujući dio planiranja i odnosi se na upravljanje otpadom. Plan upravljanja otpadom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj:1/09) je predstavljao jednu od značajnih podloga u izradi Prostornog plana Zeničko-dobojskog kantona. Plan upravljanja otpadom istovremeno odražava složenost aktivnosti upravljanja otpadom, te predstavlja instrument oko kojeg se trebaju složiti svi relevantni organi u općinama i na osnovu kojeg se planiraju aktivnosti i ulaganja u sektor upravljanja otpadom. Plan definira preduvjete za održivi integralni sistem upravljanja otpadom na području Zeničko-dobojskog kantona za duži period uz mogućnost vršenja prilagodbi u fazi implementacije koje su uzrokovane izmjenjenim uvjetima, novim okolnostima, te vremenskim i ekonomskim ograničenjima.

POSTOJEĆE STANJE

Praksa upravljanja čvrstim otpadom na području cijele Bosne i Hercegovine, pa i Zeničko-dobojskog kantona je neprihvatljiva sa svakog a prije svega ekološkog i zdravstvenog aspekta. Najčešća praksa, odnosno način odlaganja otpada uzrokuje zagađivanje svih segmenata okoliša tla, vode i zraka. Oficijelna mjesta oodlaganja otpada se, u najvećem broju slučajeva, koriste bez ikakvih zaštitnih mjera, pa se zbog toga po svojim karakteristikama gotovo ne razlikuju od divljih odlagališta. Osim toga komunalna preduzeća imaju čitav niz drugih općinskih zadataka kao što su: čišćenje ulica, održavanje zelenih površina , zimsko održavanje, vodosnabdjevanje, otpadne vode itd.

Zbog takvog stanja je i urađen Plan upravljanja otpadom u kojem se osnovni koncept upravljanja otpadom zasniva na hijerarhiji postupaka tretmana otpada koji su sastavni dio integralnog sistema upravljanja otpadom a to su: izbjegavanje, smanjivanje, recikliranje, obrada i odlaganje. Dakle, najveći prioritet u tretmanu otpada moraju imati aktivnosti na njegovom izbjegavanju, a postojeća praksa direktnog odlaganja otpada ima najniži prioritet. Pošto ova dva prioriteta predstavljaju granične zahtjeve integralnog sistema upravljanja otpadom realno rješenje je negdje između što u praksi znači smanjivanje proizvodnje otpada, njegovo recikliranje i obrada. Implementacija ovih ciljeva je moguća jedino uvođenjem integralnog sistema upravljanja otpadom.

Planom upravljanja otpadom na području Zeničko-dobojskog kantona su, zbog konfiguracije, rasporeda i infrastrukturne povezanosti općina, ali i zbog principa regionalnosti predviđene dvije zone za uspostavljanje centara za upravljanje otpadom. Zona I obuhvata Zenicu, Visoko, Kakanj, Brezui Vareš , a Zona II obuhvata Maglaj, Žepče, Zavidovići, Tešanj, Usoru i Doboj jug. Kao što je već pomenuto moguće su izmjene u fazi realizacije Plana, pa i promjene pripadnosti pojedinih općina određenim zonama. (npr. Tešanj, Usora, Doboj jug i Maglaj mogu pripasti Regionalnoj deponiji u Doboju).

Puštanjem u rad Regionalne deponije Mošćanica (06.06.2008.godine.), na području Zeničko-dobojskog kantona su se stekli preduslovi za početak implementacije osnovnih ciljeva iz Plana upravljanja otpadom.

U dosadašnjem radu Regionalne deponije Mošćanica dopremljen je i odložen otpad samo iz pet općina regije kako slijedi:

1. Pregled dopremljenih količina komunalnog otpada na RD Mošćanica

Tabela 1: Pregled deponovanih količina komunalnog otpada po korisnicima u (t)

R/b	Korisnici	Period 06.06.2008 do 31.12.2008 . godine	2009. godina	2010. godina	2011. godine	2012. godine	2013. godine	Ukupno
1.	Općina Zenica	9.512,57	21.680,05	20.873,63	22.906,86	25.276,30	25.224,34	125.473,75
2.	Općina Busovača	647,61	1.184,08	1.194,24	1.081,44	479,37	1.143,67	5.730,41
3.	Općina Visoko	181,18	1.036,67	7.463,86	7.282,21	7.574,98	7.459,63	30.998,53
4.	Općina Žepče	27,54	318,74	613,92	560,73	417,97	674,77	2.613,67
5.	Općina Travnik	739,61	4.198,08	6.075,32	5.935,66	6.019,72	5.837,21	28.804,00
6.	Vitez	0	0	0	0	0	960,87	960,87
7.	Novi Travnik	0	0	0	0	0	0	0
8.	Zavidovići	0	0	0	0	0	0	0
9.	Kakanj	0	0	0	0	0	0	0
6.	Ostali korisnici	702,18	333,47	859,27	1.216,90	259,27	270,41	3.641,50
	Ukupno	11.810,69	28.751,09	37.080,24	38.983,80	40.027,61	41.570,83	198.222,67

Tabela 2. Dopremljene količine otpada na Regionalnu deponiju „Mošćanica“ za period 01.01.2014. – 31.05.2014.godina

R.br.	Općina	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Ukupno
1.	Zenica	1.899,54	1.772,00	2.178,69	2.247,72	2.462,78	10.560,73
2.	Visoko	690,44	617,50	658,42	653,33	636,34	3.256,13
3.	Travnik	441,64	388,73	454,88	466,02	553,22	2.304,49
4.	Vitez	244,69	232,75	239,21	293,77	281,88	1.292,30
5.	Busovača	74,02	81,61	98,37	113,38	117,71	485,09
6.	Žepče	39,71	57,95	56,77	67,90	26,52	222,33
7.	Ostali korisnici	23,27	15,61	18,39	26,99	16,95	101,21
	Ukupno	3.413,31	3.166,15	3.704,73	3.869,11	4.095,60	18.248,90

Uslovi pod kojima Deponija zaprima i deponuje otpad propisani su u Pravilniku o odlaganju otpada a odnosi između privrednog društva i korisnika usluga Deponije regulisani su Sporazumom o pristupanju projektu upravljanja čvrstim otpadom i Ugovorom o korištenju usluga Regionalne deponije Mošćanica u Zenici.

Sastavni dio Ugovora o korištenju usluga Regionalne deponije je i cjenovnik usluga odobren od Skupštine Društva.

Kako je p.d. RDM d.o.o.Zenica, kao javno preduzeće, formirano radi obavljanja djelatnosti od javnog interesa a ne radi sticanja dobiti, Plan poslovanja se pravi na bazi pokrivanja troškova rada i ispunjavanja svih obaveza Društva.

Sa tim u vezi a na bazi analitike troškova utvrđena je cijena deponiranja komunalnog otpada u iznosu od 45,7 KM/t, bez PDV. Treba naglasiti činjenicu da je cijena deponovanja u direktnoj vezi sa količinom otpada koji se deponuje te da povećanje količina deponovanog otpada može dovesti do snižavanja cijene deponiranja

Sporazum o pristupanju projektu upravljanja čvrstim otpadom i korištenju Regionalne deponije Mošćanica u Zenici potpisalo je osam općina Regije.

Iz Srednjobosanskog kantona to su općine Travnik, Vitez, Novi Travnik i Busovača, a iz Zeničko-dobojskog kantona općine Zenica, Žepče, Zavidovići i Visoko.

Usluge Regionalne deponije na Mošćanici uopšte ne koriste općine Novi Travnik i Zavidovići, dok je Vitez započeo sa djelimičnim odlaganjem tokom 2013.godine. Općina Kakanj koja je, najbliža lokaciji sanitarne deponije, nije ni pristupila projektu upravljanja čvrstim otpadom u Regiji za upravljanje čvrstim otpadom koja je formirana oko Regionalne deponije Mošćanica.

Iz podataka o deponovanim količinama otpada po korisnicima jasno je da usluge Deponije u najvećoj mjeri koristi općina Zenica, a samim tim podnosi i najveći teret plaćanja troškova rada, kreditnih anuiteta i drugih obaveza Društva kroz aktuelnu cijenu usluge odlaganja koja je veća zbog nikakvog ili nedovoljnog uključivanja drugih općina iz Regije u sistem odlaganja otpada na Regionalnoj deponiji.

Daljnji razvoj Projekta upravljanja čvrstim otpadom na Regiji za upravljanje čvrstim otpadom koju pokriva Regionalna deponija Mošćanica moguć je uključivanjem većeg broja korisnika čime se postižu ciljevi koji vode ka uspostavi Integralnog sistema upravljanja otpadom. Izgradnjom i puštanjem u rad Regionalne sanitarne deponije Mošćanica stvorena je prva, ali najvažnija pretpostavka za uspostavu integralnog sistema upravljanja otpadom. Potrebno je naglasiti da, prema Zakonu o upravljanju otpadom i njegovim provedbenim propisima, postojeće općinske deponije moraju ispuniti bar minimalne uslove za odlaganje, ali dugoročno se u skladu sa navedenim zakonskim rješenjima i donesenim strateškim dokumentima moraju postupno zatvarati.

Zbog toga, ali i zbog činjenice da ni jedna općina, na području Zeničko-dobojskog kantona sama ne može sebi priuštiti izgradnju i održavanje vlastite sanitarne deponije, ne samo zbog ograničenih finansijskih sredstava u fazi gradnje nego i zbog nedovoljnih količina otpada koje treba da se odlože što onemogućava samoodrživost, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je donijelo rješenja o zatvaranju pojedinih općinskih deponija i to:

Deponija komunalnog otpada Side općina Zenica

Datum izdavanja Rješenja 14.11.2012., Rok za zatvaranje 31.12.2012.

Deponija komunalnog otpada Trebetović općina Žepče

Datum izdavanja Rješenja 13.02.2013., Rok za zatvaranje 31.01.2014.

Deponija komunalnog otpada Očazi općina Visoko

Datum izdavanja Rješenja 04.03.2013., Rok za zatvaranje 01.03.2014.

Deponija komunalnog otpada Nekolj općina Maglaj

Datum izdavanja Rješenja 13.02.2013., Rok za zatvaranje 31.01.2014.

Deponija komunalnog otpada Bare općina Kakanj

Datum izdavanja Rješenja 31.12.2012., Rok za zatvaranje 31.12.2013.

Deponija komunalnog otpada Ekonomija općina Zavidovići,

Datum izdavanja Rješenja 23.11.2012., Rok za zatvaranje 31.12.2013.

Deponija komunalnog otpada Krčevac i Selište, općina Busovača, (SB Kanton)

Datum izdavanja Rješenja 07.03.2013., Rok za zatvaranje 01.03.2014.

Za kontrolu navedenih rješenja zadužena je Federalna uprava za inspeksijske poslove.

U cilju pomoći u realizaciji izdatih rješenja Federalno ministarstvo okoliša i turizma i međunarodna organizacija SIDA su tokom 2012. i 2013.godine općinama Zeničko-dobojskog kantona transferisali sredstva kako slijedi:

R.br.	OPĆINA	Transfer FMOIT-a	Transfer SIDA
1.	ZENICA	-	448.345,00 KM
2.	ZAVIDOVIĆI (JKP „Radnik“)	2012.godina 164.120,00	371.979,00 KM
3.	KAKANJ (JP „Vodokom“)	2013. 108.347,00	
4.	VAREŠ	2012.godina 48.042,00 KM	
5.	MAGLAJ (KJD d.o.o.Maglaj)	2013. 76488,00	
6.	ŽEPČE (JP „Komunalno“ d.o.o. Žepče)	2013.godina 82.862,00 KM	332.054,00 KM
7.	VISOKO	2013.godina 108.347,00	291.072,00 KM
8.	OLOVO (JKP „Bioštica“ d.o.o. Olovo –u stečaju	2013.godine 76.488,00	

2. Pokrivenost područja sakupljanjem otpada

Jedan od izuzetno značajnih indikatora integralnog sistema upravljanja otpadom je i pokrivenost područja sakupljanjem otpada. Prema podacima koje su dostavile pojedine općine pokrivenost područja je:

Tabela 2: Pokrivenosti područja sakupljanjem otpada

Općina	Pokrivenost prostora (%)	Pokrivenost broja stanovnika
Breza	70%	10.200
Doboj-Jug	100%	4.500

Kakanj	30%	21.000
Maglaj	70%	19.260
Olovo	100% 8km ²	4.000
Tešanj	53%	24.588
Usora	100%	7.568
Vareš	69%	7.500
Visoko	60%	20.200
Zavidovići	40%	4.350
Zenica	71%	72.438
Žepče	20%	16.500

Povećanje stepena prikupljanja otpada sa područja pojedinih općina postiže se kvalitetnijom i brojnijom mehanizacijom za prikupljanje otpada, kaznenim mjerama sredina i pojedinaca koji svoj otpad bacaju na divlje deponije, povećanjem stepena naplate itd.

3. Oprema za sakupljanje otpada

Ovakva pokrivenost prikupljanja otpada postiže se sljedećom opremom:

Općina Zenica

Operater nadležan za prikupljanje otpada u općini Zenica je preduzeće „Alba“ d.o.o. Zenica. Preduzeće posjeduje sljedeću opremu:

Smećare 10 kom
 Podizači 2 kom
 Grajferi 4 kom
 Kontejneri 900 kom
 Kante 6800 kom

Općina Kakanj

Za prikupljanje otpada na području općine Kakanj nadležno je JP „Vodokom“ Kakanj.

Preduzeće posjeduje sljedeću opremu:

Kontejneri 229 kom
 Vozila 13 kom

Općina Visoko

Prikupljanje otpada na području općine Visoko obavlja se u nadležnosti JKP „Visočica“ sa sljedećom opremom i mehanizacijom:

Kontejneri 241 kom
 Vozila 10 kom

Općina Breza

Na području općine Breza poslove prikupljanja otpada obavlja JP „Komunalno“ d.o.o. Breza sa sljedećom opremom:

Kontejneri 173 kom
 Vozila 3 kom

Općina Vareš

Operater nadležan za prikupljanja otpada je JKP d.o.o. Vareš sa postojećom infrastrukturom:

Kontejneri 315 kom
 Vozila 2 kom

Općina Olovo

Na području općine Olovo nadležni operater je JKP „Bioštica“ d.o.o. Olovo sa postojećom infrastrukturom:

Kontejneri 120 kom
Vozila 1 kom

Općina Maglaj

Operater nadležan za prikupljanje i odvoz otpada na deponiju je preduzeće KJD d.o.o. Maglaj sa raspoloživom mehanizacijom:

Smećara 2 kom
Autopodizač 2 kom
Autoutovarivač 2 kom
Kiper 1 kom
Kontejneri 280 kom

Općina Žepče

Na području općine Žepče operater nadležan za poslove upravljanja otpadom je preduzeće JP „Komunalno“ d.o.o. Žepče sa raspoloživom mehanizacijom:

Vozila 3 kom
Kontejneri 150 kom

Općina Zavidovići

Operater nadležan za poslove upravljanja otpadom je preduzeće JKP „Radnik“ d.o.o. Zavidovići sa raspoloživom mehanizacijom:

Vozila 3 kom
Radna mašina TG buldožer 1 kom
Kontejneri 229 kom

Općina Tešanj

Prikupljanje i odvoz otpada na deponiju Bukva obavlja JP „Rad“ Tešanj sa raspoloživom mehanizacijom:

Smećara 4 kom
Buldožer 1 kom
Kompaktor 1 kom
Mašine za zemljane radove 2 kom
Kontejneri 182 kom

Općina Usora

Prikupljanje i odvoz otpada organizovan je od strane JKP „Usora“ koje posjeduje sljedeću opremu:

Smećara 1 kom
Kontejneri 8 kom

Općina Doboj Jug

Operater nadležan za poslove upravljanja otpadom je preduzeće „Vis“ d.o.o. Doboj Jug sa raspoloživom mehanizacijom:

Smećara 1 kom
Kontejneri 81 kom

Prijedlog mjera

U cilju poboljšanja stanja u oblasti upravljanja komunalnim otpadom neophodno je poštivanje postojeće zakonske regulative kao i donesenih strateških dokumenata – Plana upravljanja otpadom na području Zeničko-dobojskog kantona.

To znači da je neophodna uspostava integralnog sistema upravljanja otpadom za što na području Zeničko-dobojskog kantona postoji osnovna pretpostavka-izgrađena regionalna deponija u skladu sa evropskim standardima.

U daljem toku uspostave sistema integralnog upravljanja otpadom neophodno je:

- Priključenje svih općina projektu upravljanja čvrstim otpadom
- Povećati stepen pokrivenosti područja prikupljanjem otpada
- Povećati stepen selektivnog prikupljanja otpada
- Izgraditi reciklažna dvorišta sa selektivnicama s ciljem da općine na deponiju odvoze samo neiskoristivi dio otpada

Realizacijom navedenih mjera u cjelosti bi se riješio problem prikupljanja i odlaganja komunalnog otpada na području Zeničko-dobojskog kantona.

Općina Visoko je pristupila navedenim aktivnostima i pokrenula postupak izrade projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta. Projektну dokumentaciju radi konzorcij „Enova“ d.o.o. Sarajevo i „Saraj inžinjeri“ d.o.o. Sarajevo.

Obradio:
Sead Čizmić

MINISTAR

Edin Terzić